

1013 כי תבוא

כניסת השבת: 18:51

יציאת השבת: 19:40

רבנו תם: 20:28

ע"פ אופק ת"א

טז אלול התשפ"ו

טוב העלון השבועי להסות בה'

השנה הגורלית

המלך לדין. אלא, שכיוון ששר זה היה אהוב אצל המלך, ביקש המלך שיביאו סנגור שימליץ טוב על השר, בכדי לרחם עליו ולפוטרו מעונש.

שמעה זאת אשתו, ואמרה לבעלה השר: "אני אבוא ואפיל תחינתי לפני המלך שירחם עליך, ואמסור את נפשי בעבורך!". ואכן, ביום הדין, הגיעה האשה ונפלה לפני המלך שירחם על בעלה, ואכן התקבלו תחנוניה, והשר חזר לביתו לחיים ולשלום, ובלבד שיזהר להבא שלא לחטוא כנגד המלך.

והנה, לימים, שר אחר בממשלה, חטא כנגד המלך, וציוה המלך להעמידו לדין. אלא, שאף הוא היה ממקורבי המלך, ולכן הורה המלך שיביא אדם שימליץ זכות עליו, בכדי להצילו לחיים טובים ולשלום.

אותו שר היה רגוע, ואמר לעצמו...

- המשך בעמוד 3 -

השנה, יחול ראש השנה ביום שבת קודש (היום הראשון), ויש לדעת סוד וגילוי אדיר שמגלה לנו אחד מגדולי הפוסקים והמפרשים - בעל ה'ערוך לנר', רבנו יעקב אטלינגר (בספרו 'מנחת עני' האזינו, לפני כ-200 שנה), והנה דבריו: **"יש לחקור אם ראש השנה בשבת אם זה סימן טוב"**, הסיבה לדבר נעוצה בדברי המדרש (ויקרא רבה כט, ג): **"בשעה שהקב"ה יושב ועולה על כסא דין (בראש השנה), וישראל נוטלין את שופריהן ותוקעין לפני הקב"ה - עומד ה' מכסא הדין ויושב בכסא רחמים, ומתמלא עליהם רחמים ומרחם עליהם והופך עליהם מדת הדין לרחמים"**. הרי לנו שזכות תקיעת השופר ה' עובר לכסא רחמים, ועוד שאומרים חז"ל (ר"ה טז) כי השטן מתבלבל בעת תקיעת השופר ואינו מקטרג על ישראל, ולכן זוהי שעת רצון גדולה. הרי לנו שבשנה שחל ראש השנה בשבת, ואין ביום הראשון תקיעת שופר, הרי שאין את הדבר העוצר את מידת הדין ומעורר את הרחמים.

לכן, ממשיך בעל ה'ערוך לנר' וכותב: **"ומצאנו בזה שהשנים הרעות ביותר והשנים הטובות ביותר שהיו לישראל - חל ראש השנה בשבת"**. ומפרט ה'ערוך לנר' ומביא דוגמאות לדבר: **"שני בתי המקדש נחרבו בשנה בה חל ראש השנה בשבת"** (ירושלמי תענית פ"ד ה"ו). וכמובן, מי לא זוכר את ראש השנה התשפ"ד, בו פרץ טבח שמחת תורה (7.10 למניינם), שבאותה השנה חל ראש השנה בשבת. ממשיך הצדיק ואומר: **"ובשנים הטובות ביותר לישראל, כגון שנה של מחילת עוון העגל, ושנה של הקמת המשכן, והשנה שנכנסו בה ישראל לארץ ישראל לראשונה עם יהושע בן נון - כל שנים אלו חל ראש השנה בשבת"** (עיין בדבריו שעשה את החישוב לכל דבר).

ומדוע קורה כך הדבר?... מביא ה'ערוך לנר' משל: "שר אחד בממשלה של המלך חטא בחטא גדול והעמידו

לעילוי-נשמת: הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה, הלב שמעון בן בחריה. מ"ס צדוק בן נור ומרים בת גליה. גבריאל בן סמינה. שרית שרה בת מריאן. שרית שרה בת ויקטוריה. גלילי הכהן בן כוכבה. תקווה בת פנינה. סופיה שרה בת רוזה. אבלין עדינה בת פרחיה. ר' אברהם בן ר' סעדיה. עמרון אורי בן יוסף. סאן אמנון בן שרה ה"ד, משה כהן בן נוהת ויוסף. יעקב בן שמחה. טליה מרים בת דינה וחיים. חסיבה בת רינה. יוסף בן נג'יה, יחזקאל בן ג'ורג'יי, פרחיה בת טוביה, אירית בת צדיקה, תקוה בת פנינה.

העלון מוקדש לעילוי נשמת

מו"א ועט"ר מיכאל בן אורה

קלרה חתון בת סלחה

ולרי בן אירנה

גאולה בת בלור

לרפואה, פרנסה והצלחה: מ"א צ.ב.מ. מנשה ואורה אחיאל. א"ה הדר בת נחמה. אורטל חנה בת הדסה וב"ב. פנינה בת שושנה וב"ב. אושרית בת פנינה וב"ב. משה שמואל בן זלדה. מוריה בת רויטל. גאולה בת דבורה. שרה חיה רפאלה בת רחל. יאיר חיים בן ענבל שרה. רוויה בת ולרי.

זש"ק: שולמית בת איריס. יסכה בת מזל. אליס בת פרידה. בת-חן בת גילה רוחמה. הדר בת נחמה. זיווג הגון: אביאל בן רויטל.

סגולות וישועות

חיזוק ליום הדין

כתב רבנו החיד"א ('דבש לפי מערכה ה', טז): "כפי התנהגותו של האדם עם בני ביתו - כך בדיוק מתנהגים עמו בשמיים".

ולכן, מובא בשם מהרש"ו הקדוש (שיחות התחזקות אלול) כי הנזהר בימים אלו לחסום פיו מלדבר סרה על אחרים - הקב"ה מודד לו באותה מידה, וסותם פי כל המקטרגים עליו שלא ידברו סרה.

הוסיף המשגיח של ישיבת 'ליקווד' ואמר: "הרואה את קשייו וצרותיו של הזולת, ומתפלל עליו שה' יחלצו מהם ויושיעו - הוא זכות גדולה בשמיים להצליח בדיון".

וכבר אמרו חז"ל כי המלמד זכות על עם ישראל ודן את חברו לכף זכות - גם הקב"ה ידון אותו לזכות ויכתבהו לחיים טובים.

כתב ספר 'חרדים' (פז"ג): "המרגיל עצמו לשמוע ולקבל תוכחות מאחרים - עצה גדולה שיזכה במשפט בראש השנה".

עוד אמרו חז"ל כי 'כל המרחם על הבריות - מרחמים עליו מהשמיים', לכן, ירגיל עצמו לרחם על בני אדם ובעלי חיים.

- מתוך 'לכתחילה' אלול וראש השנה 052-7632686

לכבד את אביו בדבר זה".

הוסיף מרן הרב שטיינמן בהזדמנות דומה ואמר: "ישנה תופעה לא טובה בה ההורים מתערבים לבן בדבריו האישיים אחר החתונה, ובדרך כלל אחר החתונה הבן מסתדר, ועל פי רוב האמא מתערבת לחינם, וזה הורס מאד את שלום הבית".

(אורחות הבית היהודי)

ימי המועדים הינם ימי שמחה והלל, והשמחה צריכה להיות תחילה בתוך הבית, לפני כולם, לפי 'שעניי ביתך קודמים', וכבר אמרו חז"ל: "על כן יעזוב איש את אביו ואמו ודבק באשתו". המשפחה המורחבת חשובה ויקרה, אך מעל הכל, צריך האדם לשמח את אשתו וילדיו, כפי שפוסק הרמב"ם.

ומכאן קריאת קודש להורים היקרים הרוצים בטובת ילדיהם הנשואים, אך עליהם לתת להם את מקומם וכמה שפחות להתערב להם. כעת, זה הקנ שלהם, והם צריכים לבנות אותו, הגם שבדרך הם יעשו כמה טעויות, אך גם ההורים עצמם, כשהיו בתחילת חייהם, לא רצו שמישהו יתערב להם ויתן להם הוראות והדרכות מה לעשות, גם שהדבר נעשה מתוך רצון טוב.

הלכות והליכות

ימים נוראים בהלכה ובאגדה

שאלה: השנה ב"ה שיחול יום ראש השנה הראשון בשבת, האם צריך לעשות סעודה שלישית? ואם כן, באיזו שעה?

תשובה: ראש השנה שחל בשבת אסור לתקוע בו, שמא יוציא השופר מרשות היחיד לרשות הרבים. וביום השני של ראש השנה תוקעים בשופר ומברכים לשמוע קול שופר וברכת שהחיינו.

השנה, אוכלים סעודה שלישית כבכל שבת, ועל כן יכלכל דבריו במשפט לאכול מוקדם את סעודת הבוקר, כדי שיאכל סעודה שלישית לאחר חצות היום, ויהיה לו תאבון לסעודת הלילה השנית של ראש השנה. והנכון, לאכול סעודה שלישית אחר תפילת מנחה.

טוב לבשל את כל המאכלים של ליל החג השני ביום שישי, ובליל החג - מוצאי שבת, רק יחממו אותם. וידליקו את הגז מאש הדלוקה מערב שבת. ולא יתחילו בסידור השולחן ושאר ההכנות אלא אחר צאת השבת, שהרי אסור להכין משבת ליום טוב. וקודם ההכנות יאמרו: "ברוך המבדיל בין קודש לקודש", ומכל מקום אם בני הבית מרובים והזמן דחוק, יכולים להתחיל בסידור השולחן מיד אחר השקיעה, אבל את שאר המלאכות כהדלקת אש אפילו מאש לאש, לא יתחילו אלא אחר צאת השבת. (חז"ו ע פסח רסח)

הרגיל להוציא את השבת כזמן רבנו תם (שכן דעת רוב הראשונים), ישים לב שלא להדליק אפילו מאש לאש קודם זמן זה, ורק בשאר ההכנות שאינן איסור מלאכה מן התורה בשבת, כשטיפת כלים וסידור שולחן, רשאי לעשות קודם זמן זה.

היכן אתם בחגים

נמצאים אנו לפני ימי המועדים המרוממים והמיוחדים של ראש השנה, יום כיפור, סוכות ושמחת תורה, אשר ישנם רבים הפוקדים את בית הוריהם הנשואים ובני משפחותיהם, ולפעמים, יכול להיווצר דיון היכן לעשות את המועד הבא: האם בבית ההורים או בביתנו הקט?

הבה ונחשוף בפניכם שאלה מרתקת שהוצגה בפני מרן הגאון רבי אהרון לייב שטיינמן זצ"ל, אשר היו רבים צובאים על דלתות ביתו לקבל הוראה והדרכה נכונה, וכך השאלה: "אב הרוצה שבנו הנשוי יבוא אליו לכל ימי החג עם אשתו וילדיו. האם חייב הבן הנשוי לקיים את רצון אביו?". מרן עונה לו ואומר: "במקרה רגיל של אב ובן - חייב לקיים רצון אביו. אלא, שעל פי רוב, האשה אינה רוצה להיות כל ימי החג אצל הורי בעלה, ואם האשה לא רוצה, הרי שזה עניין של 'שלום בית', וכלל בידינו כי 'שלום בית דוחה כיבוד אב', ושלום בית דוחה כמעט את כל התורה כולה".

הוסיף היהודי לשאול: "ומה הטעם ששלום בית כזה גדול עד כדי כך שהוא דוחה מצות עשה?". השיבו מרן ואמר: "הרי שהתירו חז"ל 'למחוק את שם ה' (בפרשת הסוטה) לצורך שלום בית, אז כל שכן שהתירו זאת במצב שלא

השנה הגורלית

והנה, בשעה 3:00 בלילה, מצלצל הטלפון בקבלה של בית המלון בטבריה. על הקו מדברים ממזכירות בית החולים 'רמב"ם' בחיפה, וכי הם מבקשים להודיע לזוג המתארח באותו מלון השבת, כי עליהם להגיע במהירות אל בית החולים על מנת להיפרד מבתם הפעוטה... **מה קרה? בליל שבת נפלה הילדה מקומה גבוהה וקיבלה חבטה קשה, כך שמצבה מוגדר כקריטי.**

קבלת בית המלון שלחה שליח על מנת להעיר את ההורים באמצע הלילה. ההורים המסכנים קיבלו את הבשורה בתדהמה ובהלה, כשהאשה פורצת בבכי קשה ונורא. הם חיפשו פוסק הלכה הסמוך למלון, וב"ה אחר מאמצים הצליחו להשיג יהודי תלמיד חכם ושאלו אותו האם מותר להם לנסוע אל בית החולים בעיצומה של השבת, במצב שהבת היחידה שלהם נמצאת במצב קריטי. הרב הורה לאמא כי היא יכולה לנסוע ע"י מונית עם נהג גוי שיוזמן לה ע"י צוות המלון שהיו גויים, וכך היא תעשה את דרכה אל בית החולים רמב"ם.

השעה כבר היתה 10:15 בשבת בבוקר, ומונית הגיעה אל פתח בית המלון. האמא עלתה למונית כשהיא שבורה ומטולטלת ומתחננת לה' שירחם על בתה, הנמצאת בין חיים למוות. לאחר כמה דקות, בעודה אומרת תהלים בתחנונים פרצה האם בבכי ותלתה תקווה בבורא עולם שיושיע אותם ויתן להם את בתם במתנה.

הנהג החל להתעניין מה אירע, ואף הוסיף ואמר: "אל דאגה, אל ייאוש. אפילו חרב חדה מונחת על צווארו של אדם - אל יתייאש מן הרחמים". האשה נתקפה בהלם ולא הבינה מה קורה פה. הרי הודיעו למלון כי חברת המוניות שולחת נהג גוי, וכיצד אותו גוי יודע לדקלם מאמרי חז"ל. היא פנתה אליו בכמה שאלות, ונדהמה לגלות כי הנהג....

כל יהודי וכל משפחה הרוצה שהשבת קודש תעמוד להליץ עליהם זכות, ישתדלו בכל כוחם להתחזק בשמירת השבתות האחרונות הללו של השנה ולהוסיף בכל דבר שיכולים.

את המעשה הבא סיפר הרב אברהם ישראל פרידמן שליט"א (מגזין 'במה'): "היה זה לפני כמה שנים. עובדי ה'חברה קדישא' (המסייעים בהבאת הנפטר לקבורה) בעיר תל אביב התאגדו לערוך שבת גיבוש באחד המלונות הממוקמים על חופה של

העיר טבריה, לרגל ז' באדר - יום המצוין אצל ארגון ה'חברא קדישא' כיום התעלות ותשובה. אל השבת הוזמנו עובדי 'חברא קדישא' ונשותיהם, ללא השתתפות ילדיהם.

אחד הזוגות שהשתתפו באותה שבת, זכו לילדה אחת קטנה וחמודה, ילדה שהגיעה אחר שנים ארוכות של ציפיה. ביקשו הזוג מבני משפחתם שגרו בחיפה, אם יואילו בטובם לארח את בתם הקטנה, על מנת שיוכלו לנפוש ולהתחזק בשבת של החברא קדישא. בני המשפחה הסכימו בשמחה, והזוג העביר את הבת אל המשפחה.

השבת החלה באווירה מרוממת ומרגשת. התפילות וסעודת ליל שבת היו מרוממות ושמחות עד למאד.

"כמו שחברי השר הקודם הביא את אשתו וניצל מהגזירה הקשה, אף אני אביא את אשתי שתבקש מהמלך רחמים עליי - ואצא לחיים טובים ולשלום!". וכך היה ממתין למשפט כשהוא שמח וטוב לב.

אלא, שאותה אשה היתה מוכה ומושפלת ע"י בעלה השר. והנה, ביום המשפט, הגיעה האשה עם בעלה אל המשפט וביקשה בקור - רוח שיפטרו את בעלה מהעונש. ראה המלך כי היא כולה חבולה ופצועה, ושאל אותה לפשר הדבר. ענתה האשה ואמרה בבוש פנים כי בעלה מכה ומצער אותה, וכעת מהפחד והיראה ממנו, באה להמליץ עליו זכות שיוציאו המלך לחיים טובים ולשלום.

שמע זאת המלך וזעם עד למאד: "אם כך, אכן השר הזה הינו אדם רשע, ואגזור עליו דין מוות". כך שהסגור של השר (אשתו), הפך להיות הקטגור עליו.

מסביר ה'ערוך לנר': "ובזה יתבאר עניין ראש השנה שחל בשבת, לפי שבשנה שאין שופר מליץ זכות על ישראל, מגיעה השבת הקדושה לפני הקב"ה לעורר רחמי שמיים ואומרת: **"רבונו של עולם, ישראל בניך לא תקעו בשופר השנה בגללי. אנא, עשה למעני ומחול להם, לפי שהם מכבדים אותי ושומרים על כבודי"**.

באותה שעה, בודק הקב"ה - אם ישראל משתדלים לכבד ולשמור את השבת הקדושה, הרי שהיא הופכת להם לזכות, ואותה שנה נעשית לשנה הטובה ביותר לישראל. ואם חלילה להיפך, השבת מוכה וחבולה מבעלה, הרי שהדבר נעשה לקטגוריה ח"ו לאותה שנה.

מסיים הצדיק: "ולכן, יתאמץ כל אדם בתשובה בלי הפסק בשנה שכזו, כי המופלא ממנו בל נדע ובמכוסה ממנו בל נשאל, ומי יודע אחרית השנה אם טוב ואם רע הוא".

